

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11Cpr/3/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122388325
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. et Mgr. Michala Lunterová Švandová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2024:6122388325.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica v konaní pred sudkyňou Mgr. et Mgr. Michalou Lunterovou Švandovou, v spore žalobcu: A. B., nar. XX. XX. XXXX, trvalý pobyt C. XXX/XX, XXX XX D., v konaní zast.: JUDr. Michal Vlkolinský, advokát so sídlom Námestie SNP 87/8, 960 01 Zvolen, proti žalovanému: Ústav na výkon trestu odňatia slobody, so sídlom Sládkovičova 2238/80, 974 05 Banská Bystrica, o určenie miery zavinenia za škodu vzniknutú pracovným úrazom, takto

rozhodol:

I. Súd určuje, že miera zavinenia žalobcu na pracovnom úraze, ktorý sa stal žalobcovi dňa 08. 12. 2021 o 18:50 hod. v mieste výkonu práce VH Elektro 1, Príboj 549, Slovenská Ľupča, ktorú žalobca vykonával pre žalovaného je 0 % a miera zavinenia žalovaného na pracovnom úraze, ktorý sa stal žalobcovi dňa 08. 12. 2021 o 18:50 hod. v mieste výkonu práce VH Elektro 1, Príboj 549, Slovenská Ľupča, ktorú žalobca vykonával pre žalovaného je 100 %.

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %, a to v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o určení výšky náhrady trov konania.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 05. 08. 2022 domáhal, aby súd určil mieru zavinenia žalobcu a žalovaného na pracovnom úraze, ktorý sa stal dňa 08. 12. 2021 o 18:50 hod. v mieste výkonu práce VH Elektro 1, Príboj 549, Slovenská Ľupča tak, že miera zavinenia žalobcu je 0 % a miera zavinenia žalovaného je 100 %. Žalobca svoju žalobu odôvodnil tým, že bol dňa 08. 12. 2021 ako pomocný pracovník zaradený na pracovisko VH Elektro 1, Príboj 549, Slovenská Ľupča kde počas pracovnej zmeny, ktorá trvala od 14:00 do 21:00 hod utrpel o 18:50 hod pracovný úraz pri vykladaní elektroodpadu z prepravovaného kontajnera keď sa jedna chladnička uvoľnila z voľne naloženého nákladu a spadla žalobcovi na druhý prst pravej ruky a spôsobila mu zlomeninu. O pracovnom úraze bol spísaný Záznam o registrovanom pracovnom úraze zo dňa 09. 12. 2021 (ďalej len „Záznam“). Žalobca, ako poškodený, po oboznámení s obsahom Záznamu vyjadril dňa 28. 01. 2022 nesúhlas s jeho obsahom, keď nesprávne je uvedený priebeh vzniku pracovného úrazu ako aj poškodenie zdravia, keď žalobca utrpel dvojitú fraktúru druhého prsta pravej ruky, ktorá si vyžiadala okrem fixácie drôťmi aj následnú reoperáciu. Žalobca v žalobe ďalej uviedol, že odmieta tvrdenie žalovaného podľa ktorého konal ľahkomyseľne, keď ako to vyplýva aj zo Záznamu na uvedenom pracovisku odpracoval 8 mesiacov a 29 dní bez toho, aby bol napomenutý za neplnenie pracovných povinností. Podľa tvrdenia žalobcu sú príčinou vzniku pracovného úrazu pracovné podmienky, keď žalobca v uvedený deň vykladal kontajner s elektroodpadom, pričom na kovovej podlahe pracoviska bola námraza, táto bola aj na

otváracom mechanizme kontajnera a rovnako aj na elektroodpade, teda chladničkách. V čase keď sa úraz stal žalobca mal odpracované 4:50 hod. a pracovné rukavice mal premočené a prsty skrehnuté. Pracovisko sa nachádzalo vo vonkajších priestoroch, v čas úrazu bola už tma a pracovisko bolo slabo osvetlené. Celý priebeh úrazu je zaznamenaný na kamerovom zázname, ktorý má žalovaný k dispozícii. Žalobca tiež uviedol, že si splnil svoju povinnosť podľa zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, a teda oznámil vznik pracovného úrazu riadne žalovanému ako zamestnávateľovi, ktorý pracovný úraz nezaregistroval a ani neoznámil na príslušných inštitúciách. Podľa tvrdení žalobcu žalovaný ako zamestnávateľ nepostupoval podľa zákonných ustanovení a pracovný úraz nezaregistroval a neoznámil ho príslušným inštitúciám.

2. Na preukázanie svojich skutkových tvrdení žalobca k žalobe pripojil listinný dôkaz, a to Záznam o registrovanom pracovnom úraze (č. I. 9 súdneho spisu). K žalobe žalobca pripojil tiež rozhodnutie o určení advokáta (č. I. 8 súdneho spisu) a splnomocnenie (č. I. 6 súdneho spisu).

3. Podaním doručeným súdu dňa 21. 10. 2022 sa k žalobe vyjadril žalovaný tak, že žalobca bol v čase podania vyjadrenia vo výkone trestu odňatia slobody u žalovaného od 11. 08. 2020 a v súlade s ust. § 42 zákona o výkone trestu bol zaradený do práce na stredisku VH, pracovisko Elektro 1, ktoré je prevádzkou spoločnosti ELEKTRORECYCLING s.r.o., Priboj 549, 976 13 Slovenská Ľupča, kde bol od 10. 03. 2021 zaradený vo funkcii pomocný robotník pri rozoberaní elektroodpadu. Úraz žalobca utrpel dňa 08. 12. 2021 o 18:50 hod. tak, že pri vykladaní odpadu z kontajnera sa uvoľnila chladnička z kopy a padla mu na ukazovák pravej ruky. S odvolaním sa na Úradný záznam zo dňa 08. 12. 2021 žalovaný uviedol, že žalobca v práci nepokračoval a bola s ním vykonaná zdravotná eskorta do civilného zdravotníckeho zariadenia na urgentný príjem Nemocnice s poliklinikou F. D. Roosevelta Banská Bystrica. K príčinám vzniku pracovného úrazu tvrdených žalobcom žalovaný uviedol, že tieto považuje za účelové, zavádzajúce a nepreukázané. Z vyjadrenia vedúceho oddelenia zamestnávania, výroby a odbytu spracovaného po konzultácii so zástupcami spoločnosti ELEKTRORECYCLING s.r.o. vyplýva, že žalobca v deň úrazu nijakým spôsobom nenamietal stav pridelených osobných ochranných pracovných prostriedkov – pracovných rukavíc a ani nepožadoval ich výmenu. Vo vzťahu ku klimatickým podmienkam žalovaný uviedol, že odsúdení pracovne zaradení na predmetnom pracovisku majú v zimných mesiacoch možnosť v primeranom čase a na primeranú dobu opustiť pracovisko za účelom ohriatia sa na šatni. Zo strany žalobcu v deň úrazu ani v období predchádzajúcom tomuto dňu nedošlo k verbalizácii pripomienok smerujúcich k nedostatočnému osvetleniu pracoviska, ktoré je od súmraku alebo v prípade zhoršenia svetelných podmienok riadne osvetľované umelým osvetlením. Žalovaný má za to, že v prípade, ak by bolo pracovisko nedostatočne osvetlené, Regionálny úrad verejného zdravotníctva by nesúhlasil s uvedením priestorov do prevádzky a zároveň by bola uvedená skutočnosť spoločnosti ELEKTRORECYCLING s.r.o. alebo žalovanému pripomienkovaná zo strany civilných zamestnancov alebo zo strany odsúdených zaradených do práce na predmetnom pracovisku. Spoločnosť ani žalovaný nevidujú pripomienky smerujúce k nedostatočnému osvetleniu pracovných priestorov a ani pri množstve kontrol ktoré žalovaný na pracovisku vykonáva nebolo nedostatočné osvetlenie pracovných priestorov zistené. Ku kamerovým záznamom žalovaný uvádza, že nakoľko sa jedná o pracovisko objednávateľa prác, teda spoločnosti ELEKTRORECYCLING s.r.o., toto nie je monitorované kamerovým systémom žalovaného ale práve uvedenej spoločnosti, avšak s prihliadnutím na dobu, ktorá od predmetného úrazu uplynula, kamerovým záznamom zo dňa 08. 12. 2021 už nedisponuje. Žalovaný ďalej uviedol, že venuje zvýšenú pozornosť predchádzaniu a vzniku pracovných úrazov a opakovane oboznamuje pracovne zaradených odsúdených s príslušnými predpismi v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a ochrany pred požiarmi. Konkrétne žalobca bol odo dňa zaradenia do práce na predmetnom pracovisku, t. j. 10. 03. 2021 do vzniku úrazu dňa 08. 12. 2021 takto poučený spolu 5 krát, a to v termínoch 10. 03. 2021, 24. 03. 2021, 01. 06. 2021, 12. 08. 2021 a 06. 10. 2021 a zároveň bol dňa 10. 03. 2021 a 12. 08. 2021 oboznámený s povinnosťami pri nájdení nebezpečných predmetov, látok, liekov atď., s rizikami a nebezpečenstvami pre zdravie zamestnancov a spôsobom hlásenia a odovzdávania takýchto predmetov. Žalobca taktiež kontroluje dodržiavanie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a ochrany pred požiarmi prostredníctvom samostatného bezpečnostného technika

na všetkých pracoviská, na ktorých sú odsúdení zaraďovaní do práce a na predmetnom pracovisku vykonával kontrolu v mesačnom intervale. Okrem tejto osoby vykonávajú kontroly s rôznym zameraním v mesačnom intervale aj príslušníci oddelenia zamestnávania výroby a odbytu, pričom práve na dodržiavane nebezpečných pracovných postupov pri vykládke elektroodpadu, resp. chladničiek, bola kontrola zameraná dňa 17. 03. 2021, 17. 05. 2021 a 16. 09. 2021.

Dňa 13. 01. 2022 zasadla u žalovaného komisia na prerokovanie a určovanie náhrady škody spôsobenej pracovným úrazom, chorobou z povolania a iným úrazom u odsúdených (úrazová komisia) ktorá vo vzťahu k žalobcovi po komplexnom prerokovaní a posúdení vzniknutého pracovného úrazu, spôsobu akým k nemu došlo, všetkých existujúcich dôkazov a stanovených podmienok v zmysle platných všeobecne záväzných právnych predpisov

a k tomu sa vzťahujúcich interných noriem navrhla v zmysle § 196 ods. 2 písm. c) Zákonníka práce odškodniť pracovný úraz na 50 %. Vo svojom vyjadrení žalovaný ďalej uviedol, že znenie žaloby navodzuje dojem, že smeruje k zrušeniu rozhodnutia žalovaného o úplnom zbavení sa zodpovednosti za pracovný úraz žalobcu, avšak žalovaný takto nerozhodol, žalovaný sa zodpovednosti za pracovný úraz nezbavil úplne ale iba čiastočne. Za dôvod pre čiastočné zbavenie sa zodpovednosti považoval žalovaný ľahkomyselné konanie žalobcu, ktorý si aj s ohľadom na jeho kvalifikáciu a skúsenosti nadobudnuté počas obdobia zaradenia do práce a aj s prihliadnutím na skutočnosť, že za uvedené obdobie absolvoval 5 oboznámení o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci musel byť vedomý, že si môže privodiť ujmu na zdraví a napriek tomu nevykonal žiadne opatrenia ako napr. zabezpečenie materiálu proti náhodnému pohybu. Aj vzhľadom na uvedené žalovaný trvá na záveroch, ku ktorým úrazová komisia dňa 13. 01. 2022 dospela. O predmetnej udalosti a záveroch úrazovej komisie odsúhlasených riaditeľom ústavu samostatného bezpečnostného technika žalovaného spísal záznam o registrovanom pracovnom úraze, s obsahom ktorého žalobca nesúhlasil, v dôsledku čoho mu Sociálna poisťovňa nemohla poukázať sumu náhrady za bolesť ani vo výške žalovaným uznaného 50 % zavinenia. O uvedenej skutočnosti bol žalobca pri oboznámení so závermi úrazovej komisie a s obsahom Záznamu informovaný samostatným bezpečnostným technikom ústavu.

4. K svojmu vyjadreniu žalovaný pripojil nasledovné listinné dôkazy: Úradný záznam (č. I. 28rub súdneho spisu), fotografiu (č. I. 29rub súdneho spisu), záznam o množstve alkoholu v dychu žalobcu (č. I. 30 súdneho spisu), List zo dňa 11. 01. 2022 (č. I. 30rub súdneho spisu), Rozhodnutie Regionálneho úradu verejného zdravotníctva (č. I. 31 súdneho spisu), Smernicu SM – 04/08 (č. I. 32rub súdneho spisu), Posúdenie rizika, faktorov práce a pracovného prostredia (č. I. 35 súdneho spisu), Opatrenia na predchádzanie mimoriadnym udalostiam (bezpečnostné opatrenia) (č. I. 37 súdneho spisu), Oznámenie Oz – 05/08 (č. I. 39rub súdneho spisu), Prezenčné listiny z oboznámenia (č. I. 41 - 43 súdneho spisu), Záznam o oboznámení (č. I. 43rub – 44 súdneho spisu), Zápis z kontroly bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a ochrany pred požiarimi (č. I. 44rub – 52 súdneho spisu), Zápis z kontrol vykonaných na pracovisku (č. I. 52rub – 53 rub súdneho spisu), Výpis zo zasadnutia komisie na prerokovanie a určovanie náhrady škody spôsobenej pracovným úrazom, chorobou z povolania a iným úrazom u odsúdených konanej dňa 13. 01. 2022 (č. I. 54 súdneho spisu) a Záznam o registrovanom pracovnom úraze (č. I. 54rub súdneho spisu).

5. V replike doručenej súdu dňa 04. 12. 2022 žalobca, nad rámec už uvedených skutočností, uviedol, že v Zázname je nesprávne, resp. v rozpore so skutočnosťou uvedené, že vykladal elektroodpad z nákladného auta, správne má byť uvedený veľkokapacitný kontajner. Žalobca zároveň zotrval na tom, že príčinou vzniku pracovného úrazu boli zhoršené pracovné podmienky, k čomu žalobca navrhol vykonať výsluch jeho osoby ako aj výsluch dvoch svedkov. Žalobca tiež poprel tvrdenia žalovaného, že v deň úrazu nijakým spôsobom nenamietal stav pridelených osobných ochranných prostriedkov ako aj tvrdenia ku klimatickým podmienkam. Žalobca uviedol, že pracovné rukavice poskytované na pracovisku sú jednorazové, tenké, textilné rukavice, ktoré sa používajú opakovane pokiaľ nedôjde k ich poškodeniu roztrhnutím alebo zodratím a navrhuje, aby žalovaný predložil súdu jeden pár týchto rukavíc pre posúdenie, či zodpovedajú zákonným požiadavkám na kvalitu osobných ochranných pracovných prostriedkov. Žalobca uviedol, že norma je nastavená tak, že počas zmeny je potrebné spracovať elektroodpad najmenej z dvoch niekedy až troch veľkokapacitných kontajnerov tromi odsúdenými a odsúdení majú výslovne zakázané opúšťať pracovisko. O možnosti ohriatia sa v šatni neboli odsúdení zaradení na tomto pracovisku

poučení. K rozhodnutiu Regionálneho úradu verejného zdravotníctva č. A/2012/02301 zo dňa 18. 07. 2012 žalobca uviedol, že jeho pracovisko nebolo v posudzovaných priestoroch ani v tzv. hale demotáži ale na vonkajšej rampe

tzv. zbernom dvore strediska 300 ako to napokon vyplýva aj zo žalovaným predloženej Smernice Sm 04-08 vykládka a postupy prvotnej demontáže zo dňa 19. 06. 2008 ktoré predložil žalovaný. Do haly nákladné auto s kontajnerom nevojde, a preto sa do haly demotáži na pracovné stoly presúval až čiastočne rozobratý elektroodpad. Ku vykonaným kontrolám, na ktoré poukázal žalovaný žalobca uviedol, že tieto sú vykonávané formálne, trvajú krátko, na viacerých pracoviskách počas dňa a nie vo večerných hodinách. K žalovaným predloženému dôkazu označenému ako Príloha č. 11 sa žalobca vyjadriť nevie, keďže nie je zrejme na akom pracovisku bola kontrola vykonaná a v ktorú dennú hodinu.

6. V duplike doručenej súdu dňa 25. 01. 2023 žalovaný k vyjadreniu žalobcu uviedol, že sa naďalej pridržiava svojho predchádzajúceho vyjadrenia a zároveň predložil súdu stanovisko spoločnosti ELEKTRORECYCLING s.r.o., z ktorého podľa tvrdenia žalovaného vyplýva, že tvrdenia žalobcu týkajúce sa kvality pracovných rukavíc sú nepravdivé a ničím nepodložené, keď pridelené osobné ochranné pracovné prostriedky spĺňajú európsku normu EN 388, nejedná sa o jednorazové rukavice a zaradení odsúdení majú možnosť ich výmeny u zmenového majstra. K možnosti ohriať sa v prípade nepriaznivých klimatických podmienok sa v stanovisku uvádza, že pracovne zaradeným odsúdeným je umožnené zohriať sa v prípade nepriaznivých klimatických podmienok, a to počas 10 minútovej prestávky zaradenej do pracovného času odsúdených nad rámec zákonných požiadaviek. K duplike žalovaný pripojil listinný dôkaz, a to Stanovisko zo dňa 17. 01. 2023 (č. I. 79 súdneho spisu).

7. Na deň 02. 05. 2023 bolo na prejednanie veci nariadené pojednávanie, ktoré sa konalo na Okresnom súde Zvolen, ktoré bolo odročené s tým, že súd uložil právnemu zástupcovi žalobcu povinnosť v lehote 15 dní prekonzultovať so žalobcom či je ochotný sa dohodnúť na miere spoluzavinenia 50 % a v lehote 1 mesiaca oznámiť súdu, či trvá na podanej žalobe, či sa mimosúdne dohodol resp. či bude navrhovať schválenie súdneho zmiereu. V poradí druhý termín pojednávania bol nariadený na deň 29. 09. 2023, ktoré bolo z dôvodu zmeny kauzálnej príslušnosti súdov zrušené.

8. Podaním doručeným súdu dňa 05. 06. 2023 právny zástupca žalobcu súdu predložil listinný dôkaz, a to čestné prehlásenie p. E. F. zo dňa 30. 05. 2023 (žurnalizované na č. I. 103 súdneho spisu) a v následnom podaní, doručenom súdu dňa 16. 02. 2024 a vyjadril žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu tak, že na podanej žalobe žalobca trvá, k mimosúdnej dohode medzi ním a žalovaným nedošlo, schválenie súdneho zmiereu nenavrhuje a zároveň uviedol, že netrvá na vykonaní dokazovania výsluchom svedka p. C. G.. Zároveň vo svojom vyjadrení doručenom súdu dňa 28. 03. 2024 žalobca prostredníctvom právneho zástupcu súdu uviedol, že netrvá ani na osobnom výsluchu svedka p. E. F..

9. V podaní doručenom súdu dňa 21. 02. 2024 sa vyjadril žalovaný tak, že k návrhu zmiereu zo strany žalobcu voči žalovanému nedošlo. Zároveň sa žalovaný vyjadril, že na pracovisku sa používajú rôzne typy pracovných rukavíc ktoré spĺňajú normu EN 388 z ktorých ani jeden typ nie je určený na jednorazové použitie. Rukavice sú pritom pridelené na protipodpis v závislosti od typu pracoviska, na ktoré je odsúdený zaradený. Evidenciu podľa typu rukavíc pracovisko nevedie. V prípade potreby rukavice obmieňajú výmenou za nový pár. Žalobca uviedol, že zástupca spoločnosti ELEKTRORECYCLING s.r.o. doložil žalovanému záznam z kontroly zo dňa 06. 10. 2021 z ktorého vyplýva, že v čase kontroly žalobca rukavice mal, čo potvrdil svojim podpisom a tiež predložil popis k rukaviciam používaným na vykladanie, z ktorého vyplýva, že rukavice poskytujú mechanickú a termickú ochranu a vo vzťahu k termickým vložkám do rukavíc uviedol, že boli vydané alebo aspoň ponúknuté každému odsúdenému, evidenciu ich vydávania ale nevedie, nakoľko ich používanie nie je povinné. K tomuto svojmu vyjadreniu žalovaný pripojil listinné dôkazy, a to e-mailovú komunikáciu (č. I. 166 súdneho spisu) a Záznam o pridelení osobných ochranných pracovných prostriedkov pracovníkom odsúdeným na výkon trestu zo dňa 06. 10. 2021 (č. I. 167 súdneho spisu).

10. Vec, vedená na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 12Cpr/9/2022 bola podľa

§ 24 písm. c) s poukazom na § 40 a § 471c Civilného sporového poriadku postúpená Okresnému súdu Banská Bystrica ako súdu kauzálnu príslušnému, nakoľko Okresný súd Banská Bystrica je od 01. 06. 2023 kauzálnu príslušný na konanie v individuálnych pracovnoprávných sporoch a Okresný súd Zvolen od uvedeného dátumu nemá kauzálnu príslušnosť vo veci ďalej konať a rozhodnúť. Okresný súd Banská Bystrica na prejednanie veci nariadil pojednávanie na deň 27. máj 2024. Na pojednávaní súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi predloženými žalobcom a žalovaným tak, ako sú tieto uvedené v ods. 2, 4, 6, 8 a 9 odôvodnenia tohto rozhodnutia.

11. Z vykonaného dokazovania, z obsahu celého spisového materiálu ako aj z prednesu sporových strán na pojednávaní súd zistil nasledovný skutkový stav veci.

12. Vo veci nebolo sporným, že žalobca ako osoba vo výkone trestu odňatia slobody bol v čase vzniku pracovného úrazu zaradený na prácu na pracovisku VH Elektro 1, Príboj 549, Slovenská Ľupča.

13. Vo veci tiež nebol sporným vznik samotného pracovného úrazu, ktorý žalobca utrpel dňa 08. 12. 2021, nebol sporný charakter pracovného úrazu a ani to, pri akej činnosti žalobcu ku vzniku pracovného úrazu došlo.

14. Vo veci tiež nebolo sporným, že žalovaný uznal mieru zodpovednosti za pracovný úraz v rozsahu 50 %.

15. Vo veci ostali spornými príčiny vzniku pracovného úrazu ako aj miera zavinenia žalobcu a žalovaného na pracovnom úraze, ktorý utrpel žalobca.

16. Podľa § 42 ods. 2 zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o VTOS“), zaradenie odsúdeného do práce je osobitný vzťah medzi ústavom a odsúdeným, ktorým nevzniká pracovný pomer ani iný obdobný pracovnoprávny vzťah. Zaradenie odsúdeného do práce môže ústav skončiť kedykoľvek, a to aj bez uvedenia dôvodu. Ústav si voči odsúdenému zaradenému do práce plní povinnosti zamestnávateľa. Na zaraďovanie do práce odsúdených sa primerane použijú ustanovenia § 85, § 85a, § 93 až 95, § 97, § 98, § 133 ods. 1 a 2, § 147, § 148, § 174, § 175, § 176 a § 193 až 198 Zákonníka práce.

17. Podľa § 42 ods. 3 zákona o VTOS, právnická osoba alebo fyzická osoba v priestoroch, kde pracujú odsúdení, plní povinnosti na zabezpečenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v súlade s osobitnými predpismi a zmluvou s ústavom.

18. Podľa § 195 ods. 1 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce (ďalej len „Zákoník práce“), ak u zamestnanca došlo pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním k poškodeniu zdravia alebo k jeho smrti úrazom (pracovný úraz), zodpovedá za škodu tým vzniknutú zamestnávateľ, u ktorého bol zamestnanec v čase pracovného úrazu v pracovnom pomere.

19. Podľa § 195 ods. 2 Zákonníka práce, pracovný úraz je poškodenie zdravia, ktoré bolo zamestnancovi spôsobené pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním nezávisle od jeho vôle krátkodobým, náhlým a násilným pôsobením vonkajších vplyvov.

20. Podľa § 195 ods. 6 Zákonníka práce, zamestnávateľ zodpovedá za škodu, aj keď dodržal povinnosti vyplývajúce z osobitných predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ak sa zodpovednosti nezbaví podľa § 196.

21. Podľa § 196 ods. 1 Zákonníka práce, zamestnávateľ sa zbaví zodpovednosti celkom, ak preukáže, že jedinou príčinou škody bola skutočnosť, že a) škoda bola spôsobená tým, že postihnutý zamestnanec svojim zavinením porušil právne predpisy alebo ostatné predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, alebo pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hoci s nimi bol riadne a preukázateľne oboznámený a ich znalosť a dodržiavanie sa sústavne vyžadovali a kontrolovali, alebo b) škodu si spôsobil postihnutý zamestnanec pod vplyvom alkoholu, omamných látok alebo psychotropných látok a zamestnávateľ nemohol škodu zabrániť.

22. Podľa § 196 ods. 2 Zákonníka práce, zamestnávateľ sa zbaví zodpovednosti sčasti, ak preukáže, že a) postihnutý zamestnanec porušil svojim zavinením právne predpisy alebo ostatné predpisy, alebo pokyny za zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hoci s nimi bol riadne a preukázateľne oboznámený, a že toto porušenie bolo jednou z príčin škody, b) jednou z príčin škody bolo, že zamestnanec bol pod vplyvom alkoholu, omamných látok alebo psychotropných látok, c) zamestnancovi vznikla škoda preto, že si počínal v rozpore s obvyklým spôsobom správania sa tak, že je zrejmé, že hoci neporušil právne predpisy alebo ostatné predpisy, alebo pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, alebo osobitné predpisy, konal ľahkomyseľne a musel si pritom byť vzhľadom na svoju kvalifikáciu a skúsenosti vedomý, že si môže privodiť ujmu na zdraví.

23. Podľa § 196 ods. 3 Zákonníka práce, ak sa zamestnávateľ zbaví zodpovednosti sčasti, určí sa časť škody, za ktorú zodpovedá zamestnanec podľa miery zavinenia. V prípade uvedenom v odseku 2 písm. c) sa zamestnancovi uhradí aspoň jedna tretina škody.

24. Podľa § 196 ods. 4 Zákonníka práce, pri posudzovaní, či zamestnanec porušil právne predpisy alebo ostatné predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci [odsek 1 písm. a) a odsek 2 písm. a)], alebo osobitné predpisy, nemožno sa dovolávať len všeobecných ustanovení, podľa ktorých si má každý počínať tak, aby neohrozil svoje zdravie a zdravie iných.

25. Podľa § 12 ods. 2 písm. a) zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o BOZP“), zamestnanec je povinný dodržiavať právne predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, zásady bezpečnej práce, zásady ochrany zdravia pri práci a zásady bezpečného správania na pracovisku a určené pracovné postupy, s ktorými bol riadne a preukázateľne oboznámený.

26. Podľa § 12 ods. 2 písm. c) zákona o BOZP, zamestnanec je povinný vykonávať práce, obsluhovať a používať pracovné prostriedky, materiály, nebezpečné látky a ostatné prostriedky v súlade s 1. návodom na používanie, s ktorým bol riadne a preukázateľne oboznámený, 2. poznatkami, ktoré sú súčasťou vedomostí a zručností v rámci získanej odbornej spôsobilosti.

27. Podľa § 12 ods. 2 písm. f) zákona o BOZP, zamestnanec je povinný používať určeným spôsobom pridelené osobné ochranné pracovné prostriedky.

28. V prejednáwanej veci súd vzťah medzi žalobcom, ktorým v danej veci bol odsúdený vo výkone trestu odňatia slobody zaradený do práce a žalovaným, ktorým bol ústav na výkon trestu odňatia slobody (ďalej len „ústav“), v čase vzniku pracovného úrazu posudzoval podľa ustanovení Zákona o VTOS, a to tak, že žalovaný ústav si voči odsúdenému zaradenému do práce plnil povinnosti zamestnávateľa, a to aj napriek tomu, že medzi ústavom a odsúdeným nevzniká pracovný pomer ani iný obdobný pracovný vzťah ale vzťah osobitný, na ktorý sa však primerane vzťahujú ust. § 193 a nasl. Zákonníka práce (§ 42 ods. 2 Zákona o VTOS).

29. V zmysle ustanovení Zákonníka práce, ak u zamestnanca došlo pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh k poškodeniu zdravia, zodpovedá za škodu takto vzniknutú zamestnávateľ, u ktorého bol zamestnanec v čase poškodenia zdravia v dôsledku pracovného úrazu v pracovnom pomere, pričom zamestnávateľ sa môže tejto svojej zodpovednosti, za splnenia zákonom presne vymedzených podmienok, čiastočne alebo celkom zbaviť.

30. Pokiaľ ide o definíciu pojmu pracovný úraz, Zákonník práce ho vymedzuje ako poškodenie zdravia, ktoré bolo zamestnancovi spôsobené pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh nezávisle na jeho vôli, krátkodobým náhlym a násilným pôsobením vonkajších vplyvov. Ide teda o také pôsobenie vonkajších vplyvov, ktorých následkom je poškodenie zdravia. Či ide v danom prípade o pracovný úraz je otázkou príčinnej súvislosti medzi poškodením zdravia a úrazovým dejom. Táto príčinná súvislosť je pritom aj predpokladom vzniku zodpovednosti zamestnávateľa za pracovný úraz. Príčinná súvislosť je daná vtedy, ak úrazový dej

bol jedinou alebo jednou z príčin poškodenia zdravia pričom sa spravidla vyžaduje, aby išlo o príčinu dôležitú, podstatnú alebo značnú, alebo príčinou ktorá len zavŕšila predchádzajúci nepriaznivý zdravotný stav zamestnanca.

31. Na vznik zodpovednosti zamestnávateľa za pracovný úraz zamestnanca sa teda podľa zákona vyžaduje (predpokladmi zodpovednosti sú) vznik pracovného úrazu (ujmy), škodová udalosť alebo protiprávne konanie a príčinná súvislosť medzi škodovou udalosťou (protiprávnym konaním) a ujmom, a tiež existencia pracovnoprávneho vzťahu a plnenie pracovných úloh alebo priama súvislosť s ním. Ku vzniku nároku zamestnanca na náhradu škody je potrebné, aby všetky tieto predpoklady boli splnené súčasne, ak teda chyba ktorýkoľvek z nich, nárok zamestnanca nevzniká.

32. Pokiaľ ide o zodpovednosť zamestnávateľa za pracovný úraz zamestnanca, zákon túto konštruje ako objektívnu zodpovednosť zamestnávateľa, predpokladom ktorej nie je zavinenie, čo znamená, že zamestnávateľ zodpovedá za pracovný úraz zamestnanca, za splnenia ostatných zákonných predpokladov, bez ohľadu na svoje zavinenie, teda aj vtedy, ak zamestnávateľ dodržal všetky povinnosti vyplývajúce z predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, t. j. bez ohľadu na to, či samotný zamestnávateľ porušil nejakú právnu povinnosť alebo či škodu zavinil alebo nezavinil.

33. Z objektívneho charakteru zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze vyplýva, resp. jej následkom je, že zamestnávateľ sa jej zbaví iba výnimočne, a to vtedy ak preukáže, že bol naplnený niektorý z liberačných dôvodov. Tieto liberačné dôvody, resp. predpoklady zbavenia sa zodpovednosti zamestnávateľa za pracovný úraz zamestnanca, sú taxatívne vymedzené v § 196 ods. 1 Zákonníka práce pre úplnú a v § 196 ods. 2 Zákonníka práce pre čiastočnú liberáciu, pričom tieto dôvody nie je možné rozširovať. Dôkazné bremeno pri zbavení sa zodpovednosti je vždy na strane zamestnávateľa, ktorý musí v konaní pred súdom preukázať, že zo strany zamestnanca došlo k takému konaniu, ktoré zamestnávateľa zbavuje (hoc aj len v časti) zodpovednosti za pracovný úraz.

34. V prípade úplnej liberácie musí zamestnávateľ preukázať zavinenie zamestnanca (zavinenie zamestnanca sa nepredpokladá) ktoré sa vzťahuje na porušenie predpisov, ktoré bolo v príčinnej súvislosti s poškodením jeho zdravia. Zamestnávateľ v tomto prípade musí preukázať, že postihnutý zamestnanec porušil právne alebo ostatné predpisy k zaisteniu bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, alebo pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia, že ide o zavinené porušenie predpisov zo strany zamestnanca, že zamestnanec bol s týmito predpismi riadne a preukázateľne oboznámený, ich znalosť bola zo strany zamestnávateľa sústavne vyžadovaná a kontrolovaná, a taktiež dodržiavanie týchto predpisov bolo zamestnávateľom sústavne vyžadované a kontrolované, a že uvedené skutočnosti boli jedinou príčinou vzniknutej škody. Zamestnávateľ sa zbaví zodpovednosti aj vtedy, ak preukáže, že jedinou príčinou škody bola skutočnosť, že škodu si zamestnanec spôsobil pod vplyvom alkoholu, omamných látok alebo psychotropných látok a zamestnávateľ nemohol škodu zabrániť, pričom stav opitosti, zmenšenej ovládacej a rozpoznávacej schopnosti pod vplyvom uvedených látok bol jedinou príčinou vzniku škody.

35. Na rozdiel od právnej konštrukcie úplného zbavenia sa zodpovednosti pri čiastočnom zbavení sa zodpovednosti stačí, ak zamestnávateľ preukáže že zamestnanec zavinene porušil právne alebo ostatné predpisy a pokyny k zaisteniu bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci s ktorými bol riadne oboznámený. Podmienka ich sústavného vyžadovania a kontrolovania nemusí byť splnená a rovnako aj zavinenie zamestnanca, ktoré preukazuje zamestnávateľ, nemusí byť jedinou príčinou poškodenia zdravia ale vyžaduje sa aby bolo jednou z príčin. Ďalšími podmienkami na čiastočné zbavenie sa zodpovednosti zamestnávateľa sú vplyv alkoholu, omamných látok alebo psychotropných látok alebo počínanie si zamestnanca v rozpore s obvyklým spôsobom správania sa, ľahkomyselnosť jeho konania a pri jeho súčasnej vedomosti o možnosti privodenia si ujmy na zdraví.

36. Na tomto mieste súd s poukazom na predchádzajúcu rozhodovaciu prax súdov uvádza, že pri posudzovaní predpokladov zodpovednosti zamestnávateľa za škodu spôsobenú pracovným úrazom nejde o výsledok, ktorý sa prejavuje v už vzniknutom poškodení zdravia osoby zamestnanca, ale práve o predpoklady a príčiny vzniku poškodenia zdravia zamestnanca. Ak by sa totiž posudzoval výsledok,

ktorým je poškodenie zdravia zamestnanca pri plnení pracovných úloh, potom každé poškodenie zdravia by bolo možné posudzovať ako porušenie zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v dôsledku čoho by za žiadny pracovný úraz neniesol zodpovednosť zamestnávateľ, čo by bolo v rozpore s účelom zákonných ustanovení a v rozpore s princípom objektívnej zodpovednosti zamestnávateľa za škodu spôsobenú pracovným úrazom ustanoveným Zákonníkom práce (v spojitosti s uvedeným pozri napr. aj Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/51/2022 zo dňa 28. 07. 2022).

37. V danom posudzovanom prípade mal súd z vykonaného dokazovania za preukázané a medzi stranami nebolo sporným, že žalobca ako osoba vo výkone trestu odňatia slobody zaradená na prácu, utrpel dňa 08. 12. 2021 pracovný úraz. V čase vzniku tohto pracovného úrazu bol žalobca na danú prácu zaradený 8 mesiacov a 29 dní, mal odbornú spôsobilosť na výkon práce pri ktorej úraz utrpel a zároveň mal zdravotnú spôsobilosť na výkon tejto práce. Naposledy pred pracovným úrazom bol oboznámený s predpismi na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a so zásadami bezpečnej práce dňa 10. 03. 2021. Od začiatku zmeny (ktorá trvala od 14:00 do 21:00) v daný deň odpracoval 4:50 hod. Vo veci tiež nebolo sporným, že žalobca v čase vzniku pracovného úrazu si plnil pracovné úlohy, a teda pracovný úraz utrpel pri plnení pracovných úloh, pričom medzi žalobcom a žalovaným existoval osobitný (nie priamo pracovnoprávny) vzťah, na ktorý sa primerane vzťahujú ust. § 193 a nasl. Zákonníka práce (bližšie v ods. 32 odôvodnenia tohto rozhodnutia).

38. Zo Záznamu mal súd za preukázané, a vo veci nebolo sporným, že pracovný úraz sa stal a stal sa na pracovisku VH Elektro 1, Príboj 549, Slovenská Ľupča. Zároveň zo Záznamu vyplýva, že zamestnávateľ uznal svoju zodpovednosť za pracovný úraz žalobcu v rozsahu 50% ako aj to, že žalobca prejavil s obsahom Záznamu nesúhlas.

39. Pokiaľ ide o opis priebehu udalostí pracovného úrazu zo Záznamu vyplýva, že žalobca vykladal elektroodpad z nákladného auta, pričom sa uvoľnila chladnička z naukladanej kopy, táto žalobcovi spadla na druhý prst pravej ruky, čo mu spôsobilo zlomeninu. Naopak, z tvrdení žalobcu ako aj z listinného dôkazu, ktorým bolo čestné prehlásenie p. E. F. ako svedka pracovného úrazu žalobcu vyplýva, že elektroodpad nebol vykladaný z nákladného auta ale z pristaveného kontajnera. Z predmetného čestného vyhlásenia tiež vyplýva, že podmienky na pracovisku v čase vzniku pracovného úrazu neboli priaznivé, bola zima, tma a snežilo, náklad v kontajneri bol namrznutý a neorganizovaný. K ochranným pracovným prostriedkom svedok uviedol, že rukavice ktoré mali pracovníci boli tenké a premočené, neboli však poškodené. Svedok p. F. v čestnom prehlásení tiež uviedol, že spolu s p. C. G. boli pri udalosti a videli aj pád chladničky.

40. Na základe skutkových tvrdení žalobcu a žalovaného, ktoré vo veci neboli sporné súd ustálil priebeh skutkového deja, ktorý smeroval ku vzniku pracovného úrazu u žalovaného tak, že pri práci vykonávanej žalobcom, ktorá spočívala vo vykladaní elektroodpadu (skutočnosť, či bol náklad vykladaný z kontajnera alebo z nákladného auta ostala medzi stranami konania spornou) sa z nahromadenej kopy elektroodpadu uvoľnila jedna jej súčasť, konkrétne chladnička, ktorá sa po uvoľnení zošmykla tak, že privalila druhý prst pravej ruky žalobcu a v dôsledku tohto privalenia žalobcovi vznikol pracovný úraz vo forme zlomeniny (fraktúry) druhého prsta pravej ruky.

41. Použitie predpísaných osobných ochranných pracovných prostriedkov, rukavíc, žalobcom v čase vzniku pracovného úrazu vo veci nebolo sporným a bolo tiež preukázané okrem iného aj čestným vyhlásením svedka i Úradným záznamom o pracovnom úraze zo dňa 08. 12. 2021.

42. Medzi stranami ostala spornou tá skutková okolnosť, či žalobca pri práci používal poškodené alebo nepoškodené pracovné rukavice, keď z tvrdení žalobcu vyplývalo, že pracovné rukavice žalobcu boli premočené a z tvrdení žalovaného vyplýva, že žalobca v deň pracovného úrazu nenamietal stav pridelených osobných ochranných pracovných prostriedkov – pracovných rukavíc a ani nepožadoval ich výmenu. K uvedenej procesnej obrane žalovaného súd uvádza, že vzhľadom na ustálený priebeh skutkového deja, kedy aj sám žalovaný tvrdil, že k úrazu žalobcu došlo tak, že pri vykladaní elektroodpadu sa z kopy tohto odpadu uvoľnila chladnička, ktorá žalobcovi padla na ukazovák pravej ruky súd uvádza, že má za to,

že namietanie stavu pridelených osobných ochranných pracovných prostriedkov alebo požadovanie ich výmeny nebolo pre priebeh skutkového deja podstatným, keď nedošlo napr. k vyšmyknutiu sa predmetu z rúk žalobcu z dôvodu nevhodného stavu alebo nevhodného použitia ochranných pracovných prostriedkov, a teda súd dospel k záveru, že táto námietka žalovaného bola pre rozhodnutie v danej veci v zásade bez väčšieho právneho významu. Súd sa preto podrobnejšie tvrdeniam sporových strán o kvalite a stave pracovných rukavíc ako aj o ich opakovanom používaní, poškodení čo nepoškodení nezaoberal. Neuniklo pozornosti súdu, že stav pracovných rukavíc a skrehnutie prstov na rukách uvádzal v žalobe, resp. vo svojich vyjadreniach aj žalobca a tiež svedok pracovného úrazu p. F., ale aj pre skutkové tvrdenia žalobcu obdobne platí, že toto skutkové tvrdenie nemá pre rozhodnutie danej veci väčší význam.

43. Používanie a stav pracovných rukavíc ako osobného ochranného pracovného prostriedku zamestnanca by bolo v danej veci podstatnou skutkovou okolnosťou v prípade, ak by tieto rukavice boli ochranným pracovným prostriedkom takého charakteru, že by boli spôsobilé na to, poskytnúť ochranu ruky žalobcu proti následkom pádu predmetu na jeho ruku alebo že by pracovný úraz vznikol, ako už bolo uvedené, vyšmyknutím sa predmetu, s ktorým žalobca v okamihu vzniku pracovného úrazu manipuloval, pričom toto vyšmyknutie a následný pád by bolo príčinou vzniku jeho úrazu. Nakoľko však žiadna zo sporových strán takýto priebeh vzniku pracovného úrazu netvrdila, keď práve naopak, obe sporové strany zhodne popísali priebeh pracovného úrazu ako zavalenie ruky žalobcu tretím predmetom, súd, ako bolo uvedené vyššie, používanie a stav pracovných rukavíc ako osobného ochranného pracovného prostriedku nepovažoval za skutočnosť, ktorá by preukazovala buď zavinenie žalobcu alebo naopak ktorá by preukazovala vyvinenie sa žalovaného zamestnávateľa. Vzhľadom na uvedené súd nepristúpil ani k tomu, aby na návrh žalobcu nariadil edičnú povinnosť žalovanému, a to predloženie jedného páru rukavíc na ich preskúmanie súdom, nakoľko vzhľadom na uvedené by vykonanie takéhoto dokazovania bolo v danej veci nadbytočným, teda takým, ktoré by nemohlo prispieť ku kreovaniu rozhodnutia súdu či už by toto bolo v prospech alebo v neprospech strany, ktorá vykonanie tohto dôkazu navrhla. Súd preto tak, ako to vyplýva aj zo zápisnice o pojednávaní neuložil žalovanému edičnú povinnosť a nevykonal dokazovanie týmto predmetom.

44. Rovnako bolo z pohľadu súdu bez väčšieho významu tvrdenie žalobcu o nedostatočnom resp. slabom osvetlení pracoviska, ako aj procesná obrana žalovaného spočívajúca v tom, že zo strany žalobcu nedošlo k verbalizácii pripomienok smerujúcich k nedostatočnému osvetleniu pracoviska, keď miera osvetlenia priestorov nemohla mať vplyv na náhodné uvoľnenie sa predmetu, s ktorým v čase jeho uvoľnenia nik nemanipuloval a na jeho pád na ruku žalobcu. Ako podstatnou skutkovou okolnosťou sa v tomto smere však javí tvrdenie, podporené listinným dôkazom, čestným vyhlásením svedka p. F., o výskyte námrazy na elektroodpade, ktorý ku zošmyknutiu sa chladničky a jej následnému pádu, mohol väčšou či menšou mierou prispieť. Aj vzhľadom na uvedené súd nevykonal navrhované dokazovanie obhliadkou miesta na ktorom k pracovnému úrazu došlo, keď k pracovnému úrazu žalobcu došlo v špecifických a jedinečných podmienkach a ak by aj súd vykonal dokazovanie obhliadkou priestorov, v ktorých k uvedenému došlo, nijakým spôsobom by táto obhliadka nemohla byť spôsobilá na objasnenie tých skutočností tvrdných sporovými stranami, ktoré sú pre danú vec rozhodné.

45. Nad rámec už uvedeného súd, pokiaľ ide o Rozhodnutie Regionálneho úradu verejného zdravotníctva zo dňa 18. 07. 2012, ktorým Regionálny úrad verejného zdravotníctva vyhovel žiadosti spoločnosti ELEKTRO RECYCLING s.r.o. na uvedenie priestorov do prevádzky, uvádza, že tento listinný dôkaz nebol preukazný, čo sa týka sporných otázok v danej veci, keď preukazoval len tú skutočnosť, že pracovisko, na ktorom k pracovnému úrazu dňa 08. 12. 2021 došlo bolo uvedené do prevádzky a spĺňalo požiadavky na druh a rozsah činností na ktoré bolo určené, ale vo vzťahu k posudzovanému prípadu za daných okolností nepreukazovalo alebo nevyvracalo konkrétne sporné skutkové okolnosti.

46. Pokiaľ ide o existenciu možnosti alebo nemožnosti pracovníkov v primeranom čase na primeranú dobu opustiť pracovisko za účelom ich ohriatia sa v šatni súd uvádza, že opäť, vzhľadom na ustálenú príčinu vzniku úrazového deja, skutočnosť, či mali alebo odsúdení zaradení na prácu možnosť opustiť pracovisko za účelom ohriatia sa v šatni,

je pre posudzovanie predmetnej veci bez väčšieho významu. Rovnako tak ani záznamy o vykonaných kontrolách na pracovisku nemajú v danej veci preukaznú hodnotu vo vzťahu ku konkrétnemu posudzovanému pracovnému úrazu, a to práve z toho dôvodu, že príčinou tohto úrazu neboli nedostatky popisované sporovými stranami prípadne nedostatky zistené pri kontrole ale bolo ním podľa všetkého náhodné resp. nepodmienené zosunutie a následný pád chladničky z nahromadenej kopy elektroodpadu.

47. V súvislosti s uvedeným sa súd následne zaoberal ľahkomyseľnosťou konania žalobcu tvrdenou žalovaným, keď žalovaný do Záznamu uviedol, že žalobca konal ľahkomyseľne, pričom ľahkomyseľnosť jeho konania popísal tak, že sa žalobca mal presvedčiť, či mu nehrozí nebezpečenstvo poškodenia zdravia v súvislosti s plnením pracovných povinností, pričom bol poučený o tom, že pri vykladaní chladničiek hrozí nebezpečenstvo zosuvu materiálu a bolo potrebné si materiál zabezpečiť tak aby nebola ohrozená bezpečnosť. Konštatovanie ľahkomyseľnosti konania žalobcu vyplýva aj z listinného dôkazu označeného ako Výpis zo zasadnutia komisie na prerokovanie a určovanie náhrady škody spôsobenej pracovným úrazom, chorobou z povolania a iným úrazom u odsúdených (ďalej len „Výpis“) konanej dňa 13. 01. 2022. Z Výpisu rovnako vyplýva, že žalobca konal ľahkomyseľne, keď vzhľadom na svoju kvalifikáciu a skúsenosti si musel byť vedomý, že si môže privodiť ujmu na zdraví. Vo výpise sa tiež uvádza, že žalobca bol poučený že musí venovať zvýšenú pozornosť predchádzaniu vzniku pracovného úrazu a vedel, že pri vykladaní chladničiek hrozí riziko zosuvu materiálu a je potrebné materiál si zabezpečiť tak, aby nebola ohrozená bezpečnosť pracovníkov. Žalovaným tvrdená ľahkomyseľnosť konania žalobcu bola pritom hlavnou procesnou obranou žalovaného, na ktorej zakladal svoju čiastočnú liberáciu spod zodpovednosti za pracovný úraz žalobcu.

48. Procesnou obranou žalovaného v tejto súvislosti bolo tiež jeho tvrdenie, že venuje zvýšenú pozornosť predchádzaniu vzniku pracovných úrazov a opakovane oboznamuje pracovne zaradených odsúdených s príslušnými predpismi v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pro práci, v rámci ktorej žalovaný súdu predložil aj listinné dôkazy preukazujúce, že žalobca bol v danom smere opakovane poučený a oboznámený so svojimi povinnosťami. Uvedené vo veci ani nebolo sporným, keď žalobca sám uviedol, že s predpismi oboznámený bol. Žalovaný z opakovaných oboznámení žalobcu o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci vyvodil záver, že žalobca si pri práci musel byť vedomý, že si môže privodiť ujmu na zdraví a napriek tomu nevykonal žiadne opatrenia napr. na zabezpečenie materiálu proti náhodnému pohybu.

49. Za ľahkomyseľné konanie v zmysle liberačného dôvodu (§ 196 ods. 2 písm. c) Zákonníka práce) sa považuje len také nedbanlivostné konanie zamestnanca, pri ktorom zamestnanec vedel, že postupuje spôsobom, ktorý mu môže privodiť úraz, a to najmä so zreteľom na to, že takýto postup nie je obvyklý a pri použití takéhoto postupu sa zamestnanec spoliehal, že k ujme na jeho zdraví nedôjde. Za ľahkomyseľné konanie tak možno považovať iba také konanie, pri ktorom si zamestnanec, vzhľadom na konkrétnu časovú a miestnu situáciu počínal takým spôsobom, pri ktorom vedome podstúpil riziko hrozby poškodenia zdravia a toto konanie zamestnanca bolo zároveň v rozpore s obvyklým spôsobom správania sa.

50. Žalovaný, na ktorom spočívalo dôkazné bremeno, však v rámci svojej procesnej obrany v konaní tvrdené zavinenie žalobcu na vzniku pracovného úrazu vo forme ľahkomyseľnosti (teda v miere vyššej než je len bežná neopatrnosť) žiadnym z v konaní produkovaných dôkazov nepreukázal. Uvedené obdobne platí aj o tvrdení žalovaného, že žalobca vedel, že pri vykladaní chladničiek hrozí nebezpečenstvo zosuvu materiálu a mal si materiál zabezpečiť proti pohybu. Takéto tvrdenie žalovaného samo o sebe, teda bez tvrdenia, že žalobca si materiál proti zosuvu v momente vzniku pracovného úrazu v skutočne aj nezabezpečil (a zároveň by to bolo v danej situácii neobvyklým postupom) a bez tvrdenia, že žalobca si bol v uvedenom momente vedomý, že podstupuje riziko hrozby poškodenia zdravia, ako aj bez unesenia dôkazného bremena v danom smere, nezakladá na strane žalovaného liberačný dôvod v zmysle ustanovení Zákonníka práce. Procesná obrana žalovaného tak v tomto smere ostala počas celého konania len v rovine tvrdení, ktoré žalovaný nepodporil žiadnym z predložených dôkazov. Súd preto musel konštatovať, že napriek svojim skutkovým tvrdeniam o ľahkomyseľnom konaní žalobcu žalovaný neunesol bremeno dôkazu, keď preukázaná dĺžka trvania zaradenia na prácu a ani obsah Záznamu či Výpisu spísaných

žalovaným, ktoré navyše žalobca odmietol podpísať práve z dôvodu, že ich obsah sa nestotožňoval so skutočným priebehom udalostí vedúcich ku vzniku pracovného úrazu, samé o sebe neboli pre súd dostatočným dôkazom ľahkomyselného konania žalobcu v situácii, v ktorej mu pracovný úraz vznikol.

51. Súd tak po vykonanom dokazovaní konštatoval, že vo veci nebolo preukázané, že žalobca by si v okamihu vzniku pracovného úrazu počínal v rozpore s obvyklým spôsobom správania sa a ani to, že by bol konal ľahkomyselne, pričom za ľahkomyselnosť nemožno považovať také konanie, pri ktorom ide len o bežnú neopatrnosť a konanie vyplývajúce z rizika vykonávanej práce.

52. Vzhľadom na uvedené súd dospel k záveru, že u žalovaného nebol naplnený liberačný dôvod uvedený v § 196 ods. 1 písm. a) Zákonníka práce vedúci k úplnému zbaveniu s zodpovednosti zamestnávateľa za pracovný úraz zamestnanca, keď žalovanému sa v konaní nepodarilo preukázať, že jedinou príčinou vzniku škody bolo porušenie právnych predpisov alebo ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci alebo porušenie pokynov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, keď žalovaný, okrem už uvedenej ľahkomyselnosti v konaní netvrdil a ani nepreukázal, že by k takémuto porušeniu zo strany žalobcu došlo. Zároveň súd nemal v danom prípade za preukázané ani to, že by žalobca ako postihnutý zamestnanec svojim zavinením porušil predpisy alebo pokyny takým spôsobom, že by toto bolo jednou z príčin vzniku škody, a teda nemal v danom prípade za preukázané ani naplnenie liberačného dôvodu ustanoveného § 196 ods. 2 písm. a) Zákonníka práce. K tomuto záveru súd dospel aj po dôslednom zvážení dĺžky odpracovaného času žalobcu na danej pozícii, počas ktorého obdobia žalobca preukázateľne nekonal neuvážnený, ľahkomyselným, nedbanlivostným alebo iným ohrozujúcim spôsobom. Súd vzhľadom na uvedené, za danej dôkaznej situácie, dospel k záveru, že v posudzovanom prípade dĺžku odpracovaného času počas ktorej bol žalobca zaradený na konkrétne pracovisko a konkrétny druh pracovnej činnosti nemožno mu pričítať k tomu, že konal spôsobom, ktorým by ku vzniku pracovného úrazu prispel, resp. by zaň zodpovedal. Zodpovednosť za náhodu (náhodné zosunutie tretieho predmetu) pritom pri posudzovaní pracovného úrazu nemožno v žiadnom prípade pričítať zamestnancovi, na strane ktorého k pracovnému úrazu došlo.

53. Neuniklo pozornosti súdu, že z listinného dôkazu označeného ako Prezenčná listina z oboznámenia vyplýva, že žalobca bol oboznámený so zásadami zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ochrannými pracovnými pomôckami, bezpečnými pracovnými a používaním pracovných prostriedkov, pričom toto svoje oboznámenie potvrdil svojim podpisom zo dňa 10. 03. (rok na č. I. 42 súdneho spisu nie je viditeľný), dňa 24. 03. 2021, 01. 06. 2021, 12. 08. 2021, 06. 10. 2021, 10. 03. 2021 a 12. 08. 2021. Vo veci ani nebolo medzi stranami sporné to, či k oboznámeniu sa žalobcu so zásadami došlo alebo nie, keď obe sporové strany zhodne tvrdili, že k nemu došlo. Zároveň, zo Zápisov z kontroly bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a ochrany pred požiarom zo dňa 13. 04. 2021, zo dňa 20. 05. 2021, 23. 06. 2021, 27. 07. 2021, 23. 08. 2021, 21. 09. 2021, 15. 10. 2021 a 19. 11. 2021 na pracovisku VH Elektro v Slovenskej Ľupči predložených žalovaným mal súd za preukázané, že ku dňu konania kontrol neboli zistené žiadne nedostatky, vrátane nedostatku spočívajúceho v nepoužívaní osobných ochranných pracovných prostriedkov u odsúdených zaradených do práce. Súd aj k tomuto listinnému dôkazu uvádza, že ním žalovaným preukazovaná okolnosť nebola medzi stranami spornou. Uvedené platí aj o záznamoch o vykonaných kontrolách na pracovisku zo dňa 1. 01. 2021, 15. 02. 2021, 17. 03. 2021, 15. 04. 2021, 17. 05. 2021, 16. 06. 2021, 20. 07. 2021, 17. 08. 2021, 06. 09. 2021, 18. 10. 2021, 18. 11. 2021 a 13. 12. 2021. Napriek vykonaniu dokazovania uvedenými listinnými dôkazmi súd nedospel k záveru, že by na strane žalobcu došlo k takému porušeniu právnych alebo iných predpisov, ktoré by zakladalo liberáciu žalovaného ako zamestnávateľa. Zároveň na tomto mieste súd s poukazom na ods. 32 odôvodnenia tohto rozhodnutia uvádza, že ani dodržanie všetkých predpisov a neporušenia žiadnych právnych povinností zamestnávateľom v situácii vzniku pracovného úrazu zamestnanca nie je dôvodom na konštatovanie, že za danej situácie má byť zavinenie pričítané zamestnancovi.

54. Pokiaľ ide o liberačný dôvod uvedený v § 196 ods. 2 písm. c) Zákonníka práce, súd uvádza, že po vykonanom dokazovaní nemal za preukázané, že na strane žalobcu

ako zamestnanca by došlo k počínaniu si v rozpore s obvyklým spôsobom správania jeho ľahkomyselným konaním v takom zmysle, že by toto zakladalo liberačný dôvod na strane žalovaného.

55. Prílohou úradného záznamu bol okrem fotografie ruky žalobcu tiež záznam o negatívnom výsledku vykonanej dychovej skúšky žalobcu. Nakoľko bola dychová skúška negatívna a v konaní nebolo tvrdené ani preukázané požitie alkoholu, omamných alebo psychotropných látok žalobcom, súd dospel k záveru, že aj liberačný dôvod uvedený v § 196 ods.1 písm. b) ako aj liberačný dôvod uvedený v § 196 ods. 2 písm. b) v danej veci naplnený nebol.

56. Vzhľadom na spôsob akým je v Zákonníku práce koncipovaná zodpovednosť zamestnanca a zamestnávateľa za pracovný úraz súd konštatoval, že pracovné právo predpokladá zavinenie zamestnávateľa, ktorý sa tohto svojho prezumovaného zavinenia môže v konaní pred súdom zbaviť celkom alebo sčasti tým, že preukáže, že zamestnanec naplnil svojim konaním niektorý z liberačných dôvodov taxatívne ustanovených v § 196 Zákonníka práce. Nakoľko však sa žalovanému v konaní naplnenia takýchto liberačných dôvodov preukázať nepodarilo, a to ani čiastočne, je to práve žalovaný kto v danom prípade nesie zodpovednosť za vzniknutý pracovný úraz v plnom rozsahu. Súd sa tak nestotožnil sa so závermi Výpisu, a teda s mierou zavinenia, resp. mierou odškodnenia žalobcu v rozsahu 50 %.

57. Nakoľko sa žalovanému v konaní nepodarilo preukázať existenciu liberačných dôvodov na jeho strane tak, ako ich ustanovuje Zákonník práce v § 196, a tak ako ich žalovaný v konaní tvrdil, a teda žalovaný v konaní nepreukázal, že by sa prezumovanej zodpovednosti za pracovný úraz žalobcu zbavil celkom alebo sčasti, súd rozhodol tak, že určil mieru zavinenia žalobcu na 0 % a mieru zavinenia žalovaného na 100 % (I. výrok rozsudku).

58. Na uvedenom závere súdu nemení nič ani vykonanie dokazovania listinnými dôkazmi predloženými žalovaným, a to Smernicou Sm – 04/08 vykládka a postupy prvotnej demontáže, Posúdením rizika, faktorov práce a pracovného prostredia, Organizačnou smernicou č.: OS – 16 a Oznamením OZ – 05/08 a prezenčnými listinami z oboznámenia sa s uvedenými dokumentami tak ako to bolo uvedené v ods. 53 odôvodnenia tohto rozhodnutia. Mieru zavinenia žalovaného ako zamestnávateľa neznížilo ani to, že miesto výkonu práce, na ktorú bol žalobca zaradený bolo dostatočne zabezpečené a pracovné podmienky na ňom boli preukázateľne pravidelne kontrolované, pričom výsledky týchto pravidelných kontrol boli priaznivé (pozri aj ods. 32 a 53 odôvodnenia tohto rozhodnutia).

59. Na záver súd uvádza, že pokiaľ ide o nevyhovenie dôkaznému návrhu žalobcu na uloženie povinnosti žalovanému predložiť súdu správy o pracovných úrazoch osôb vo výkone trestu odňatia slobody zaradených na pracovisku VH Elektro 1 v Slovenskej Ľupči a následné vykonanie dokazovania týmito správami, súd s poukazom na to, že sa jednalo o posudzovanie konkrétneho pracovného úrazu konkrétnej osoby zaradenej na prácu, pričom predloženie takýchto správ by v posudzovanom prípade nijakým spôsobom neprispelo k potvrdeniu alebo vyvráteniu skutkových tvrdení strán, ktoré vo veci ostali spornými.

60. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

61. Podľa § 262 ods. 1, 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

62. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 255 ods.1 CSP. Vzhľadom na skutočnosť, že v konaní mal úspech žalobca, a to v celom rozsahu, keď súd žalobe v celom rozsahu vyhovel, priznal mu súd právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (II. výrok rozsudku).

63. V súlade s ust. § 262 ods. 1 CSP súd rozhodol len o nároku na náhradu trov konania. O výške tejto náhrady bude rozhodovať súd samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Banská Bystrica.

Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom súde. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil. Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcim konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v písm. a) až h), ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak subjekt zaviazaný na plnenie dobrovoľne nesplní to, čo mu vykonateľný rozsudok (exekučný titul) ukladá, možno na návrh toho, kto je oprávnený požadovať splnenie nároku z exekučného titulu, vykonať

exekúciu podľa ustanovení zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) v znení neskorších predpisov.